

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

69.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 1-го Сентября — 1836 — Wilno. Wtorek. 1-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

30-ое число прошедшаго Августа, день Св. Александра Невскаго, Тезоименитства Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА и Рожденія Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны ОЛЬГИ НИКОЛАЕВНЫ, торжествуемъ былъ въ нашемъ городѣ.

Въ 10 часовъ утра на дворцовой площади былъ разводъ, и войска отправились къ церковному параду.

Его Превосходительство Г. Гражданскій Губернаторъ принималъ поздравленія Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и знатнѣйшаго Дворянства, а потомъ со всею собраніемъ отправился въ дворцовую церковь для слушанія Божественной Литургии, по окончаніи которой совершено благодарственное Господу Богу молебствіе съ возглашеніемъ многолѣтія и благополучнаго Царствованія Его Императорскому Величеству и всему Августѣйшему Императорскому Дому. Въ то же время совершаемо было благодарственное молебствіе и въ храмахъ всѣхъ прочихъ вѣроисповѣданій.

Въ 3 часа по полудни, Господинъ Гражданскій Губернаторъ угощалъ знатнѣйшихъ особъ обѣденнымъ столомъ.

Вечеромъ дома города были иллюминированы.

Москва, 14-го Августа.

Лѣтописи древней столицы нашей, мирной и счастливой, удаленной отъ всякихъ бурь политическихъ и нравственныхъ, только событіями одного рода оживляются въ глазахъ современниковъ. Благословимъ жребій нашъ: оживляющими лѣтопись Москвы событіями, называемъ мы посѣщенія первопрестольнаго града Русскаго Государемъ Императоромъ. Тогда Москва волнуется радостью, становится дѣятельною, шумною, кажется настоящею столицею Русскаго Царства. Кремль какъ будто гордится въ это время, что его древнія стѣны опять становятся, хоть на мгновеніе, жилищемъ Царя Русскаго. Мать городовъ Россійскихъ какъ будто сочувствуетъ тогда свою государственную жизнь. Слово свѣтлыхъ праздниковъ жители Москвы, каждый годъ, ждутъ пріѣзда своего Государя, и кажется, сердца Москвитянь стосковались бы, если бы въ который нибудь годъ Онъ не посѣдилъ Москвы, не отдохнулъ среди любящаго Его народа отъ Своихъ царскихъ заботъ, не утѣшилъ Своимъ ласковымъ привѣтомъ, не полюбовался на Москву, Имъ любимую, благодѣющую, украшаемую. Поймите это взаимное чувство Царя и народа; оно вы-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

День 30-ты зeszłego Sierpnia, jako uroczystość Sw. Alexandra Newskiego, dzień Wysokich Imienin Jego Cesarskiej Wysokości Pana Cesarzewicza Nastercy Wielkiego Xiążęcia ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA i Narodzin Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężniczki OLGII NIKOŁAJEWNY, święcony był w mieście naszym.

Zrana o godzinie 10-tey na placu pałacowym odbyła się parada zmiany straży, i wojska udały się na paradę kościelną.

Jaśnie Wielmożny P. Gubernator Cywilny przywitał powinszowania Urzędników Wojskowych i Cywilnych i znaczniejszych różnego stanu Obywateli, a potem z całym Zgromadzeniem udał się do kaplicy pałacowej dla słuchania Mszy ś., po skończeniu której, śpiewane było *Te Deum* z podniesieniem głosów w prośbach o długie lata i szczęśliwe panowanie Jego Cesarskiej Mości i całego Najjaśniejszego Domu Cesarskiego. W tymże czasie w świątyniach innych wyznań odprawiały się dziękczynne modły.

O godzinie 3-ciej z południa był u Pana Cywilnego Gubernatora obiad dla znakomitszych osób.

Wieczorem domy wszystkie były oświetlone.

Moskwa, 14-go Sierpnia.

Roczniki starożytney naszej Stolicy, spokojney i szczęśliwey, od wszelkich burz politycznych i moralnych oddaloney, jednego tylko rodzaju wypadkami bywają ożywiane w oczach współczesnych. Błogosławimy nasze przeznaczenie: ożywiającemi wypadkami roczniki Moskwy, nazywamy odwiedziny pierwszey Ruskiej Stolicy przez Cesarza Pana. Wtedy Moskwa napęlnia się uniesieniami radości, staje się czynną, szumiącą, wydaje się prawdziwą Stolicą Ruskiej Monarchii. Kreml zdaje się pysznić w ten czas, iż starożytne jego ściany znów, choć na chwilę, stają się mieszkaniem Ruskiego Monarchy. Matka miast Rossyjskich zdaje się w ówczas uczuwać majestatyczność swojego życia. Mieszkańcy Moskwy, jakby świąt uroczystych, co rok oczekują przybycia swojego Monarchy, i zdaje się, serca Moskwićcian byłyby zasmucone, jeśliby Monarcha w którymkolwiek roku nie odwiedził Moskwy, nie odetchnął wśród kochającego siebie ludu od Monarchy Swoich zatrudnień, nie uradował uprzejmym Swém powitaniem, i jeśliby się nie pocieszył w Moskwie, Przejemnie kochanej, uszczęśliwianej, ozdobionej. Pojmijcie to wzajemne uczucie Cesarza i Narodu; ono jest wysokiem, świę-

соко, оно свято, оно залогъ величія: подданные ждуть и считаютъ радостью явленіе среди нихъ своего Повелителя; Онъ является, какъ благодать Божія на жаждущую ниву сердце.

Жители Москвы слышали о предполагаемомъ путешествіи Государя Императора, но не знали, что 8-го Августа Онъ действительно выѣхалъ изъ Петербурга. Ночью на 11-е число Августа, въ двѣнадцать часовъ, Государь былъ уже въ Кремль Московскомъ, а раннимъ утромъ Царская Площадь предъ Николаевскимъ Дворцомъ, была уже усыпана народомъ всѣхъ званій, сословіи и возрастовъ, съ нетерпѣніемъ ждавшихъ появленія своего возлюбленнаго Монарха. Онъ явился, и какъ радостный лепетъ младенца, приветствуетъ отца, приветствовалъ Его народный кликъ ура! Столь знакомый врагамъ Россіи на поляхъ брани, бессмертный вѣстникъ Русскихъ побѣдъ, этотъ кликъ высказывалъ здѣсь сердцу Царскому привѣтъ дѣтей, а на сей разъ гулъ его звѣнѣлъ въ недрахъ громаднаго колокола, свидѣтеля столькихъ событій, ровно сто лѣтъ пролежавшаго въ недрахъ земли, и теперь выдвинутого на Царскую Площадь, какъ будто краснорѣчивый въ самомъ безмолвіи своемъ памятникъ, на сравненіе прошедшаго съ настоящимъ.

Мы повторили бы то, что всѣмъ издавна вѣдомо, если бы стали рассказывать, что и въ нынѣшнее посѣщеніе, подобно тому, какъ всегда бывало прежде среди восклицанія народа, при громозвучномъ голосѣ исполина Ивана Великаго, Государь Императоръ шествовалъ въ Успенскій храмъ, былъ тамъ приветствованъ Митрополитомъ Московскимъ Филаретомъ; по отслушаніи молебна, приложился къ Святымъ Мощамъ, посѣтилъ Грановитую Палату, и присутствовалъ при разводѣ на Кремлевскомъ плацѣ. Всѣ сии подробности просты и однообразны, какъ просты и однообразны выраженія всего великаго и прекраснаго въ душѣ человѣческой, но — онъ перекатный жемчугъ Царскаго вѣнца, блистающій всеми цвѣтами праотческаго благочестія и любви народной. Величественно зрѣлище Царя нашего, когда тысячи орудій приветствуютъ Его на волнахъ моря, и когда движутся передъ Нимъ стройные полки Его среди обширныхъ таборовъ, но чтобы чужеземецъ повялъ Русскую землю и Русскій народъ, ему надобно быть во время пребыванія Государя Императора въ Кремль Московскомъ, видѣть Его, видѣть народъ Его, видѣть, какъ Онъ едва пробирается съ приветливою улыбкою сквозь толпу, неутомимую на ожиданіе каждаго взора Его и наслажденіе каждымъ Его взглядомъ и движеніемъ. И Царь, по одному мановенію Котораго выпадаетъ оружіе изъ трещающихъ рукъ многихъ сильныхъ народовъ, даетъ здѣсь просторъ послѣднему простолыдину наглядѣться на Него, приблизиться къ Нему, тѣсниться окрестъ Его. Любовь народа стоитъ здѣсь за Него архистратигомъ неуспыннымъ, когда всякая стража, всякій другой надзоръ бывають совершенно удалены. Множествомъ экипажей покрыта была площадь, и изъ нихъ всѣ взоры были устремлены на Единого среди тысячъ.

По обыкновенію, Государь Императоръ посвятилъ потомъ остальное время дня обзорнѣю учебныя и благотворительныя заведенія, Кадетскихъ Корпусовъ, Екатерининскаго и Александровскаго Институтовъ, Маріинской Больницы, а послѣ обѣденнаго стола у Главноначальствующаго, Графа Петра Александровича Толстаго, посѣтилъ работы въ Петровскомъ Дворцѣ, за Тверскою заставою, который возобновляется нынѣ, и вскорѣ явится въ новомъ блескѣ, какъ будто для того, чтобы изгладить послѣдніе слѣды грозныхъ событій, за 24 года обезсмертившихъ Москву бѣдствіемъ во спасеніе народовъ. Тамъ, откуда съ ужасомъ смотрѣлъ на пожаръ Москвы и увылыя окрестности сынъ побѣдъ, чувствуя сторапшій на головѣ его вѣнецъ и засыхавшіе лавры, теперь шумныя мѣста народныхъ увеселеній и прогулокъ, пестрое предмѣстіе Москвы около обновляемаго дворца Русскаго Царя, и слѣдъ прошедшаго ярко свѣтятся только въ славѣ и счастіи Русской Земли.

На другой день, послѣ смотра войскъ на Ходыньскомъ Полѣ, Московское почетное кучество и другія сословія имѣли счастье поднести хлѣбъ-соль Августѣйшему Гостю въ Николаевскомъ Дворцѣ, съ востергомъ слышали Его утѣшительную бесѣду, и были обрадованы отъ Него извѣстіемъ, что Онъ намъ ренъ посѣтитъ Нижегородскую Ярмарку. Сколь многіе сокрушались послѣ того, что не будутъ свидѣтелями этого новаго торжества отечественной торговли и промышленности, оставаясь въ Москвѣ, и мы сказали бы, что они готовы были завидовать своимъ собратьямъ, если бы послѣ свѣтлаго, милостиваго царскаго взора, чувство зависти могло быть еще доступно Русскому.

tem, оно jest rękomią wielkości: poddani oczekują i oczekują za radość ukazanie się pośród nich swojego Rozkazodawcy. Ukazuje się On, jak Opatrzność Boża na upragnionej serce niwie.

Mieszkańcy Moskwy słyszeli o zamierzonej podróży Cesarza Jego Mości, lecz nie wiedzieli, iż dnia 8-go Sierpnia, rzeczywiście wyjechał z Petersburga. W nocy na dzień 11-ty Sierpnia, o godzinie dwunastej był już Monarcha w Moskiewskim Kremlu, i przed świtem jeszcze, plac Carski przed Nikołajewskim Pałacem był już napełniony ludem wszystkich stanów, stopni i wieku z niecierpliwością oczekujących ukazania się ukochanego swojego Monarchy. On się ukazał, i jak radośnie szczebiotanie dziecięcia wita swojego rodzica, witał Go narodowy okrzyk: ура! tak znajomy wrogom Rosyi na polu chwały, nieśmiertelny zwiastun Ruskich zwycięstw, ten okrzyk opowiadał tu Sercu Monarchy ukontentowanie dzieci, i w tym czasie jego odgłos rozlegał się we wnętrznościach ogromnego dzwonu, świadka tylu wypadków, który sto lat przeleżał we wnętrznościach ziemi a teraz został wydobyty na plac Carski, jakby w samém nawet swoim milczeniu wymówił pomnik, dla porównania przeszłości z teraźniejszością.

Powtórzylibyśmy to, co wszystkim oddawna jest wiadome, jeżeli byśmy zaczęli opowiadać, iż w czasie teraźniejszego pobytu, tak, jak zawsze bywało przedtem, wśród okrzyków ludu, przy grzmiącym głosie olbrzyma Iwana Wielkiego, Najjaśniejszy Pan szedł do świątyni Wniebowzięcia, był tam spotkany przez Moskiewskiego Metropolitę Filareta; po wysłuchaniu modłów, oddał cześć świętym relikwjom, odwiedził wielokrotną salę, i znajdował się przy zmianie straży na Kremlimskim placu. Wszystkie te szczegóły są proste i jednostajne, jak są proste i jednostajne wrażenia wszystkiego, co jest wielkiem i pięknym w duszy człowieka, lecz one są jakby świetne perły Królewskiej korony, jaśniejące wszystkimi kolorami przodków prawowierności i miłości narodowej. Wspaniałe widok naszego Cesarza, kiedy tysiące dział witają Go na falach morza, i kiedy ruszają się przed Nim szykowne Jego półki pośród rozległych taborów; lecz gdyby cudzoziemiec mógł pojąć Ruską ziemię i Ruski Narod, trzeba mu być podczas pobytu Najjaśniejszego Pana w Moskiewskim Kremlu, widzieć Go, widzieć Jego narod, jak się On z uprzejmym uśmiechem zaledwo przeciska przez tłumy, niezmordowane na oczekiwanie każdego rzutu Jego oka, i cieszyć się z każdego Jego wyczerpania i ruchu. I Monarcha, na którego jedno skinienie wypada broń z drżących rąk wielu silnych narodów, daje tu miejsce ostatniemu prostakowi, ażeby się na Niego napatrzał, przybliżył się Doń i cisnął się około Niego. Miłość narodu jest tu dla Niego Archaniołem stróżem, kiedy wszelka czuyność, wszelka inna pilność, bywają zupełnie usunięte. Mnóstwem pojazdów plac był pokryty, i z nich wszystkie spójrzenia były skierowane na Jednego z pośród tysięcy.

Podług zwyczaju, Cesarz Jego Mość poświęcił potem dalszy czas dnia obejrzeniu szkolnych i dobroczynnych zakładów, Korpusów Kadeckich, Ekaterynińskiego i Alexandrowskiego Instytutów, Maryińskiego chorobni, a po skończonym obiedzie u Głównozarządzającego Piotra Hrabiego Tolstoy, obejrzał roboty w Pietrowskim Pałacu, za Twerską rogatką, który się teraz odbudowuje, i wkrótce ukaże się w nowym blasku, jakby dla tego, ażeby zagładzić ostatnie ślady groźnych wypadków, które przed 24 laty unieśmiertniły Moskwę nieszczęściami za wybawienie narodów. Tam, z kądem ze zgrozą poglądał na pożar Moskwy i zasępione jej okolice syn zwycięstw, czując spaloną na swęj głowie koronę i usychające laury, teraz ukazują się piękne miejsca publicznych zabaw i przechadzek, zaludnione przedmieścia Moskwy około nanowo wznoszącego się pałacu Ruskiego Monarchy, a ślad przeszłości mocno się tylko przebija w sławie i szczęściu Ruskiej ziemi.

Nazajutrz, po przeglądzie wojsk na polu Chodyńskim, Moskiewscy znakomitsi kupcy i inne stany mieli szczęście spotkać z chlebem i solą Najjaśniejszego Gościa w Nikołajewskim Pałacu, z zachwyceniem usłyszeli pocieszającą Jego rozmowę, i byli Przezeń uradowani wiadomością, iż Monarcha ma zamiar odwiedzić Niżegorodzką jarmark. Jak wielu żałowało potem, iż nie będą świadkami tej nowej uroczystości oyczystego handlu i przemysłu, pozostając w Moskwie, i mybyśmy powiedzieli, iż oni byłiby gotowi zazdrościć swoim współbraciom, gdyby po jasnym, miłościwym Monarszem spójrzeniu, uczucie zazdrości mogło być jeszcze dostępne Ruskiemu.

Вечеромъ было многолюдное гулянье въ Петровскомъ Паркѣ, гдѣ очаровательнымъ летнимъ вечеромъ наслаждались собравшіеся туда жители Москвы, въ экипажахъ, но еще болѣе пышномъ. Гулянье это такъ близко, такъ красиво устроено, и Государь былъ тамъ! Можно судить послѣ этого, какими толпами экипажей и пешеходовъ пестрѣли паркъ, дорога къ нему, дачи и сады окрестъ него! Припишите случайности, что съ прїѣздомъ Государя, въ Москвѣ явилась ясная, теплая погода, послѣ того, какъ Москва почти не видала лѣта, среди непрерывныхъ непогодъ и холода. Но мы готовы скорѣе согласиться, что самая угрюмая осень наша хотѣла порадоваться прїѣзду дорогаго Гостя въ Москву. Такъ намъ вѣрится, и не отнимайте у насъ этой утѣшительной вѣры.

— Государь Императоръ 12-го числа Августа, послѣ смотра находившихся въ сборѣ войскъ, изволилъ въ два часа посетить Московскій Воспитательный Домъ, и осматривать всѣ заведенія онаго. Послѣ обѣда въ шесть часовъ Его Величество былъ на гуляньѣ въ Петровскомъ Паркѣ, куда стеклась большая часть жителей Москвы.

13-го числа Государь Императоръ изволилъ дѣлать линейное ученіе войскамъ 6-го Пѣхотнаго Корпуса, 6-й Легкой Кавалерійской Дивизіи, перваго баталіона Московскаго и втораго баталіона Бутырскаго пѣхотнаго полковъ и егерскихъ полковъ Бородинскаго и Тарутинскаго съ 6-ю конною, 16 и 17 полковыми артиллерійскими бригадами.

Къ обѣденному столу Его Величества приглашены были, Главнначальствующій въ Москвѣ, Графъ П. А. Толстой и знатнѣйшія лица, въ столицѣ находившіяся, какъ равно Командиръ 6-го Пѣхотнаго Корпуса, дивизионные начальники и бригадные командиры.

Послѣ обѣда въ седьмомъ часу Государь Императоръ осматривалъ всѣ заведенія Александровскаго Дворца, а въ 12 часовъ ночи изволилъ отправиться благополучно въ путь къ Нижнему Новгороду.

Его Императорско Величество назначилъ трактъ путешествія чрезъ города: Владиміръ, Ковровъ, Вязники и Горбатовъ, дабы видѣть начальныя работы предполагаемаго шоссе отъ Владиміра въ Нижній-Новгородъ, а между станціями Нестерковой и Веденской, изволилъ дѣлать смотръ резервной дивизіи 6-го Пѣхотнаго Корпуса.

15-го числа, во второмъ часу по полудни, Государь Императоръ въ вождельномъ здравіи изволилъ прибыть въ Нижній-Новгородъ, гдѣ Высочайшаго прибытія Его Величества ожидали только къ ночи. — Прѣхавъ городъ и часть моста чрезъ Оку, общая тишина доказывала неожиданность жителей, — но тутъ слова: „Государь!“ пробѣгающія какъ молнія отъ одного къ другому, произвели общій крикъ восхищенія, — толпы народа со всѣхъ сторонъ сливались къ дому, приготовленному на самой ярмаркѣ для Его Величества. Татары, Бухарцы и другіе прѣхавшіе на ярмарку народы, забывъ законъ ихъ Вѣры, снимали шапки и бросали вверхъ, произнося крики радости.

Государь Императоръ для некоторыхъ распоряженій Высочайше повелѣть соизволилъ, находится въ Нижнемъ-Новгородѣ Министру Финансовъ, Главнуправляющему Путями Сообщенія и Товарищу Министра Внутреннихъ Дѣлъ.

16-го числа, въ десять часовъ утра, Его Величество изволилъ слушать Божественную Литургію въ соборѣ, выстроенномъ посреди ярмарки, гдѣ службу совершалъ Нижегородскій Епископъ Іоаннъ. — По возвращеніи имѣлъ счастье представляться Его Величеству генералитетъ, дворянство и купечество.

Къ обѣденному столу Его Величества, приглашены были знатнѣйшія лица, въ Нижнемъ-Новгородѣ находившіяся, и главы купечества Нижегородскаго и Московскаго. (Свѣ. Пз)

Санктпетербургъ, 24-го Августа.

Высочайшею Грамотою, 31-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава второй степени, Статскій Совѣтникъ, Начальникъ Отдѣленія Хозяйственнаго Департамента Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, *Бороздинъ*.

— По Указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушалъ предложеніе Господина Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія сообщилъ ему, что Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему представленію его, въ 6 день минувшаго Іюля Высочайше повелѣть соизволилъ: распространить на Вѣлорусскій Учебный Округъ положеніе объ Учебныхъ Округахъ, Высочайше утвержденное 25 Іюня 1835 года, и въ

Вечеромъ былъ ту нader ludny szpacer w Pietrowskim parku, gdzie czarownego letniego wieczora używali zgromadzeni tam mieszkańcy Moskwy, w pojazdach, a więcey jeszcze piechotą. Ta zabawa tak bliska, tak pięknie urządzona, i Cesarz był tam! Można ztąd wnosić, jakimi tłumami pojazdów i piechotą idących różnofarbnie się świeciły park, droga kuniemu, domy i ogrody na około niego! Przypiszcie przypadkowi, iż z przyjazdem Monarchy, w Moskwie zjawifa się jasna, ciepła pogoda, kiedy Moskwa prawie nie widziała lata, wśród ustawicznej niepogody i zimna. Lecz my gotowi jesteśmy prędzey się zgodzić, iż nayposępnieysza nasza Jesień chciała się cieszyć z przyjazdu drogiego Gościa do Moskwy. Tak wierzymy, i nie odeymycie nam tak roskosznego wierzenia...

Cesarz Jego Mość 12-go Sierpnia po odbyciu przeglądu zebranych woysk, raczył zwiedzić o godzinie drugiej po południu Moskiewski Dom wychowania i oglądać wszystkie jego zakłady. Po obiedzie o godzinie szóstej Jego Cesarska Mość był na szpacerze w Pietrowskim parku, dokąd zgromadziła się większa część mieszkańców Moskwy.

Dnia 13-go Cesarz Jego Mość raczył odbyć ćwiczenie woysk liniowych, 6-go korpusu piechoty, 6-ey lekkiej dywizyi jazdy, pierwszego batalionu Moskiewskiego i drugiego batalionu Butyrskiego półków piezych i strzeleckich półków Borońskiiego i Tarutynskiego z 6-ą konną, 16-ą i 17-ą polnemi brygadami artylleryi.

Na obiad Najjaśnieyszego Pana byli zaproszeni: Główno-Zarządzający w Moskwie, Hrabia P. A. Tolstoy, i znakomitsze w stolicy obecne osoby, tudzież Dowódzca 6-go Korpusu piechoty, naczelnicy dywizyi i dowódczy brygad.

Po obiedzie o godzinie siódmej Cesarz Jego Mość oglądał wszystkie zakłady Alexandrowskiego Pałacu, a o 12 ey w nocy raczył szczęśliwie wyjechać w podróż do Nowgorodu Niższego.

Najjaśnieyszy Cesarz Jego Mość, trakt swej podróży naznaczył przez miasta: Włodzimierz, Kowrow, Wiazniki i Horbatów, ażeby widzieć początkowe roboty zamierzonego od Włodzimierza do Niższego-Nowgorodu szosse, a między stacyami Niesterkową i Wiedeńską, raczył czynić przegląd odwodowej dywizyi 6-go Korpusu piechoty.

Dnia 15-go, o godzinie drugiej po południu, Najjaśnieyszy Pan w pożądaném zdrowiu raczył przybyć do Nowgorodu Niższego, gdzie Naywyższego przybycia Jego Cesarskiej Mości oczekiwali tylko w nocy. — Przejchawszy miasto i część mostu na Ocie, powszechna cichość świadczyła o nieoczekiwaniu mieszkańców, — lecz tu słowo: „Monarcha!“ jak błyskawica od jednego do drugiego przebiegające, sprawiło powszechny okrzyk uniesienia, — tłumy ludu ze wszystkich stron zbiegały się do domu, na samym jarmarku dla Najjaśnieyszego Pana przygotowanego. Tatarzy, Bucharcy i inne przybyłe na jarmark narody, zapomniawszy przepisów swej wiary, zdejmowali czapki i podrzucali je w górę, wydając okrzyki radości.

Najjaśnieyszy Pan dla niektórych rozporządzeń Naywyżey rozkazać raczył, znajdować się w Nowogrodzie Niższym Ministrowi Skarbu, Główno-Zarządzającemu Drogami Kommunikacyi i Towarzyszowi Ministra Spraw Wewnętrznych.

Dnia 16-go o godzinie dziesiątej zrana Cesarz Jego Mość raczył słuhać Mszy świętey w Soborze, wzniesionym w środku jarmarku, gdzie celebrował Niżegorodzki Biskup Jan. — Za powrotem mieli szczęście bydz przedstawiani Jego Cesarskiej Mości Jenerałowie, Dworzanie i Kupcy.

Na obiad do stołu Jego Cesarskiej Mości zaproszone były znakomitsze, w Nowogrodzie Niższym znajdujące się osoby, i Głowy stanu kupieckiego Nowogrodu Niższego i Moskwy. (P. P.)

Sankt-Petersburg, 24-go Sierpnia.

Przez Naywyższy Dyplom, 31-go Lipca, Najjaśkawiey mianowany Kawalerem Cesarskiego i Królewskiego Orderu, Sw. Stanisława drugiego stopnia, Radzca Stanu, Naczelnik Oddziału Gospodarczego Departamentu Ministerium Spraw Wewnętrznych, *Borozdin*.

— Wedle ukazu Jego Cesarskiej Mości, Rządzący Senat słuchali przełożenia Pana Ministra Sprawiedliwości, Radzcy Taynego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, iż P. Minister Narodowego Oświecenia zakomunikował mu, że Cesarz Jego Mość, po naypoddannieyszym jego przedstawieniu, w dniu 6-m zeszłego Lipca Naywyżey rozkazać raczył: rozciągnąć na Białoruski szkolny okrąg ustawę o szkolnych okręgach, Naywyżey zatwierdzoną 25-go Czerwca 1835 roku, i na skutek tego, zamiast istniejącego teraz w Witebsku

слѣдствіе сего, вмѣсто существующаго нынѣ въ Ви-тебскѣ Правленія помянутаго Округа, учредить Со-ветъ Попечителя изъ Помощника его, Инспектора Казенныхъ Училищъ и Директоровъ двухъ Гимна-зій, назначивъ пребываніе Попечителя и его Помош-ника въ Вильнѣ. При чемъ Его Императорскому Величеству благоугодно было Высочайше утвердить проектъ штата для управленія Бѣлорусскимъ Учеб-нымъ Округомъ, съ тѣмъ, чтобы нужныя для того издержки были обращены на счетъ суммы, отпускае-мой изъ Государственнаго Казначейства въ замѣнъ доходовъ съ общаго эдукационнаго фондуша.

Ш Т А Т Ъ

Управленія Бѣлорусскимъ Учебнымъ Округомъ.

	СЕРЕБРЮМЪ.	
	Одно-му.	Всѣмъ
Инспектору Казенныхъ Училищъ . . .	—	1000
Ему же на квартиру . . .	—	300
Правителю Канцелярїи Попечителя . . .	—	700
Ему же на квартиру . . .	—	150
Двумъ Столоначальникамъ	400	800
Двумъ ихъ Помощникамъ	270	540
<i>Канцелярскимъ служителямъ.</i>		
Одному высшаго оклада	—	170
Одному средняго —	—	100
Двумъ низшаго —	80	160
На наемъ и умундированіе трехъ кан-целярскихъ служителей средняго и высшаго окладовъ	30	90
На разѣзды для обозрѣнія Учебныхъ заведеній	—	1600
На наемъ помѣщенія Канцелярїи съ отопленіемъ	—	600
На канцелярскіе расходы и наемъ сто-рожей	—	500
И того	—	6710

П р и м ѣ ч а н і я :

1. Попечитель Учебнаго Округа и его Помощ-никъ получаютъ содержаніе по особымъ Высочай-шимъ назначеніямъ.
2. Изъ суммъ, назначаемыхъ на разѣзды для обозрѣнія Учебныхъ заведеній, производятся и су-точные деньги по чинамъ, на основаніи существующихъ узаконеній.
3. Званіе чиновниковъ для особыхъ порученій при Попечителѣ, по введеніи сего штата упраздня-ется.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Ми-нистра Народнаго Просвѣщенія, 7 истекшаго Іюля Высочайше повелѣтъ соизволилъ: остаткі суммъ, на-значенныхъ по Высочайше утвержденному 25 Ію-ня 1835 года штату управленія учебными округами, употреблать, на томъ же основаніи, какъ и по Учеб-нымъ заведеніямъ, отъ одной штатной статьи на дру-гую, а равно и на такіе предметы, которые не озна-чены въ штатѣ, но въ коихъ откроется необходимая надобность; могущіе же за тѣмъ быть остатки, от-сылать, по окончаніи года, въ Государственное Ка-значейство. (Сен. В.)

На подлинномъ Собственною Его Императорска-го Величества рукою написано:

Въ Петергофѣ.
17-го Іюля 1836 года.

„Быть по сему.“

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ За-коновъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ: 1.) пред-ставленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ о дополне-ніяхъ и поясненіяхъ, кои, въ слѣдствіе оцѣта и на-блюденій Губернскихъ Начальствъ и самихъ дво-рянскихъ сословій, оказались нужными, въ Высочайше утвержденномъ 6 Декабря 1831 года положен-іи о порядкѣ дворянскихъ собраній, выборовъ и служ-бъ по онымъ, и 2.) дополнительными отдѣльными пред-ставленіи, по сему же предмету, въ Государствен-ный Совѣтъ изъ Министерства и изъ Правительствую-щаго Сената поступившія, мнѣніемъ положилъ по-становить:

I. По общему Своду замѣчаній на положеніе о выборахъ.

1.) Въ замѣну ст. 750 тома III Свода Законовъ о гражданской службѣ.

Правомъ лично избирать въ должности пользу-ются: 1.) дворянинъ, имѣющій не менѣе 100 душъ крестьянъ мужескаго пола, ему принадлежащихъ, или ста человекъ поселенъ, живущихъ на собственной его землѣ по условію, съ нимъ заключенному, а так-же имѣющій не менѣе 3-хъ десятинъ земли, хотя и

Рządu pomienionego okręgu, ustanowić Radę Kuratora z jego Pomocnika, Inspektora szkół skarbowych i dwóch Dyrektorów Gimnazyów, naznaczywszy miejsce poly-tu Kuratora i jego Pomocnika w Wilnie. Przy czém Jego Cesarskiej Mości podobało się Najwyżey zatwier-dzić projekt etatu dla zarządu Białoruskim Naukowym Okręgiem, z tѣm, ażeby potrzebne na to wydatki były obracane na rachunek summy, z Podskarbstwa Państwa wydawaney, w zamian dochodów z ogólnego edukacyy-nego funduszu.

Е Т А Т

Zarządu Białoruskim Naukowym Okręgiem.

	Srebrem.	
	Jedne-mu	Wszы-stkim.
Inspektorowi szkół Skarbowych . . .	—	1000
Jemuż na kwatерę	—	300
Rządcy Kancelaryi Kuratora	—	700
Jemuż na kwatерę	—	150
Dwóm Naczelnikom Stołów	400	800
Dwóm ich pomocnikom	270	540
<i>Będącym w Kancellaryi:</i>		
Jednemu wyższego wyznaczenia . . .	—	170
Jednemu średniego —	—	100
Dwóm niższego —	80	160
Na prowiant i umundrowanie trzech zostających w Kancellaryi średniego i niższego wyznaczenia	30	90
Na podróże dla obejrzenia szkolnych zakładów	—	1600
Na najęcie-miejsca dla Kancellaryi z opałem	—	600
Na wydatki Kancellaryi i najęcie stró-żów	—	500
W ogóle	—	6710

U w a g i :

1. Kurator Naukowego okręgu i jego Pomocnik otrzymują płacę podług osobnych Najwyższych nazna-czeń.
2. Z summ, na podróże wyznaczanych dla obejrzenia szkolnych zakładów, wydają się i dietowe pieniądze podług rang, na osnowie praw będących.

3. Posady Urzędników do szczególnych poleceń przy Kuratorze, po zaprowadzeniu tego Etatu, znoszą się.

— CESARZ Jego Mości, po nastąpieniu postanowieniu PP. Ministrów, w skutku przedstawienia P. Ministra Naro-dowego oświecenia 7-go zeszłego Czerwca Najwyżey rozkazać raczył: pozostałości summ, naznaczonych pod-ług Najwyżey zatwierdzonego 25-go Czerwca 1835 ro-ku etatu dla zarządu szkolnemi okręgami, od jednego eta-towego artykułu używać na tѣżе osnowie, jak i w za-kładach szkolnych na drugi artykuł, a równieж i na ta-kie przedmioty, które nie są wymienione w etacie, lecz których okaże się nieodbita potrzeba; mogące zaś bydź od tego pozostałości odsyłać, po skończonym roku, do Podskarbstwa Państwa. (G. S.)

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano:

„Ma bydź podług tego.“

W Peterhofie.
17 Czerwca 1836 roku.

Opinia Rady Państwa.

Rada Państwa na Departamencie Praw i na Po-wszechném Zebraniu, rozpatrzywszy: 1) przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych o dopełnieniach i obja-śnieniach, które, skutkiem doświadczenia i postrzeżeń Zwierzchności Gubernialnych i samych Zgromadzeń Dworzaństwa, okazały się potrzebnymi, w Najwyżey zatwierdzoney dnia 6-go Grudnia 1831 roku Ustawie o porządku Dworzańskich Zgromadzeń, wyborów i z nich służby, i 2) dodatkowe oddzielne przedstawienia, w tymże przedmiocie, do Rady Państwa z Ministerjum i Rządzącego Senatu uczynione, przez opinią zamierzyla postanowić:

I. W ogólném Połączeniu uwag nad ustawą o wyborach.

1. W zamian ar. 750 tomu III Połączenia Praw o służbie cywilney.

Prawa osobiście wybierać na urzędy używają: 1) dworzanin, mający nie mniej 100 dusz włościan płci męskiej do niego należących, albo, sta ludzi osiadłych włościan, żyjących na własnej jego ziemi za umową z nim zawartą, a także mający nie mniej 3-х tysięcy dziesięcin ziemi, chociażby i niezasiadłoney, lecz w jednej

незаселенной, но въ одной губерніи. Число людей, какъ и число десятинъ, доказывается купчими крѣпостями, условіями и другими актами законнаго владѣнія. 2.) Дворянинъ, пріобрѣтшій во время дѣйствительной службы, а не при отставкѣ, военный чинъ — Полковника, или Гражданскій — Дѣйствительнаго Статскаго Советника, или же и высшій, если онъ притомъ: а.) имѣть въ той губерніи не менѣе 5-ти душъ поселенныхъ крестьянъ, или же 150 десятинъ удобной, хотя незаселенной, земли; б.) записанъ въ родословную той губерніи книгу, и в.) имѣть увольнительный видъ, предписанный въ 5 пун. 744 ст. 3.) Дворянинъ, прослужившій уже дониндѣ, или который впредь прослужитъ, по выбору своего сословія, полное трехлѣтіе въ званіи Предводителя Дворянства, хотя бы онъ не имѣлъ никакой недвижимой собственности. 2.) *Въ дополненіе къ ст. 750 и 762 Устав. о службѣ по выборамъ (т. III.)*

Правомъ лично участвовать въ выборахъ дворяне могутъ пользоваться и по имѣнію, принадлежащему малолѣтнимъ ихъ дѣтямъ, если они управляютъ симъ имѣніемъ въ качествѣ опекуновъ, и, соединяя въ себѣ все прочія, постановленныя Свода Зак. том. III въ ст. 744 и т. IX въ ст. 64 условія, записаны въ родословную книгу губерніи. Когда же состоящее въ опекѣ отца имѣніе малолѣтнихъ не составляетъ полного, опредѣленнаго т. III въ ст. 750, участка, то онъ допущается, вмѣсто дѣтей, къ выбору уполномоченныхъ, на основаніи ст. 762.

3.) *Въ дополненіе ст. 752 того же тома.*

Дворянинъ, имѣющій во владѣніи своемъ полныя участки въ разныхъ уѣздахъ одной губерніи, можетъ по каждому изъ нихъ участвовать въ выборѣ уѣздныхъ чиновниковъ; при выборѣ же Губернскихъ, онъ имѣетъ одинъ голосъ.

4.) *Послѣ ст. 753 особую статью.*

Дворянинъ, имѣющій во владѣніи своемъ пять душъ, или 150 десят. земли незаселенной, въ разныхъ губерніяхъ, когда онъ при сей собственности имѣетъ и чинъ, дающій ему непосредственный въ выборѣ голосъ, пользуется тѣми же правами, какія выше въ ст. 752 и 753 постановлены.

5.) *Въ замѣну ст. 754 того же тома.*

Дворянинъ, имѣющій непосредственный голосъ въ выборѣ, можетъ, вмѣсто себя, послать въ собраніе одного изъ отдѣленныхъ уже по имѣнію, или отдѣленныхъ еще сыновей, по своему усмотрѣнію, если сіи сыновья соединяютъ въ себѣ условія, постановленныя въ 1, 3 и 4 пункт. ст. 744 и притомъ записаны въ родословную книгу губерніи. Но правомъ уполномочивать вмѣсто себя сыновей не пользуются ни тѣ дворяне, кои по однимъ заслуженнымъ ими чинамъ имѣютъ непосредственный голосъ въ выборѣ, ни тѣ, которые пріобрѣли сіе право исправленіемъ должности Предводителя.

6.) *Въ дополненіе къ ст. 782 того же тома.*

Каждый дворянинъ, а въ особенности неслужащій, обязанъ записаться въ родословную книгу той губерніи, гдѣ имѣетъ постоянное пребываніе, если онъ въ ней владѣетъ какою-либо недвижимою собственностію, хотя бы таковая была менѣе значительна, нежели другія недвижимыя его имѣнія, находящіяся въ иныхъ губерніяхъ.

7.) *Въ поясненіе ст. 794 того же тома.*

Губернскій Прокуроръ присутствуетъ въ Губернскомъ Собраніи Дворянства для изясненія законовъ, когда по онымъ возникаютъ сомнѣнія; но объявляетъ свое мнѣніе не иначе, какъ по вопросу Губернскаго Предводителя. Если дворянство съ мнѣніемъ Прокурора не согласится, то онъ доноситъ о семъ Министру Юстиціи и доводитъ до свѣденія Начальника губерніи.

8.) *Въ замѣну ст. 755 того же тома.*

Дворянка, владѣющая такимъ недвижимымъ имѣніемъ, которое даетъ ей право непосредственно участвовать въ выборахъ, можетъ право сіе передать своему мужу, или сыну, или зятю, хотя бы лице сіе не имѣло во владѣніи своемъ никакого въ губерніи недвижимаго имущества, если токмо оно соединяетъ въ себѣ все условія, въ ст. 744 постановленныя. Дворянка, владѣющая означеннымъ имуществомъ, у коей не будетъ сихъ родственниковъ, или они по болѣзни и другимъ законнымъ причинамъ не могутъ явиться въ собраніяхъ Дворянства, можетъ, по имуществу ея, право присутствовать въ таковыхъ собраніяхъ и участвовать въ выборахъ, передать и лицу постороннему, если только оно само собою, независимо отъ ея уполномочія, соединяетъ въ себѣ условія, въ статьяхъ 744 и 750 опредѣленныя. Дворянки, на вышеизясненномъ въ семъ пунктѣ основаніи, участвующія въ собраніи чрезъ доверенныхъ отъ нихъ лица, должны быть внесены въ родословную книгу губерніи.

Губерніи. Личба ludzi, jako też ilość dziesięcin, udowodnia się prawami kupnemi, kontraktami i innemi aktami prawnego posiadania. 2) Dworzanin, który otrzymał w czasie rzeczywistej służby, nie zaś przy odstawce, wojskową rangę — Półkownika, lub cywilną — Rzeczywistego Radcy Stanu, albo też i wyższą, jeżeli przytém: a) ma w tej Gubernii nie mniej 5-ciu dusz włościan osiadłych, albo też 150 dziesięcin użytecznej, chociaż nieosiedlonej ziemi; b) jest zapisany do księgi rodowitości tej Gubernii, i c) uwalniające świadectwo, przepisane w 5 pun. 744 ar. 3) Dworzanin, który już dotąd wystąpił, albo który odtąd wystąpi, z wyboru swojego stanu, zupełne trzy lata na urzędzie Marszałka Dworzństwa, chociażby nie miał żadnej nieruchomości własności.

2.) *Na dopełnienie do ar. 750 i 762 Ustawy o służbie z wyborow. (t. III.)*

Prawa uczestniczenia osobiście w wyborach mogą dworzanie używać i z majątku, należącego do nieletnich swych dzieci, jeżeli oni zarządzają tym majątkiem w charakterze opiekunów, i — łącząc w sobie wszystkie inne, przepisane w Połączeniu Praw tomu III w art. 744 i t. IX w art. 64 warunki, — zapisani są do księgi rodowitości Gubernii. Jeżeli zaś zostający w opiece oycy majątek małoletnich nie składa zupełnego, oznaczonego t. III w art. 750 udziału, tedy się on dopuszcza, zamiast swych dzieci, do wyboru pełnomocników, na osnovie ar. 762.

3.) *Na dopełnienie ar. 752 tegoż tomu.*

Dworzanin, mający w swém władaniu zupełne udziały w różnych powiatach jednej Gubernii, może z każdego z nich uczestniczyć w wyborze powiatowych urzędników; przy wyborze zaś Gubernialnych, ma głos jeden.

4.) *Po art. 753 artykułem osobnym.*

Dworzanin, mający pięć dusz w swoim władaniu albo 150 dziesięcin ziemi nieosiedlonej, w różnych Guberniach, kiedy przy tej własności ma i rangę, dającą mu bezpośredni głos w wyborze, używa tychże praw, jakie wyżej w art. 752 i 753 są postanowione.

5.) *W zamian art. 754 tegoż tomu.*

Dworzanin, bezpośredni głos w wyborze mający, może, na swe miejsce, posłać na zgromadzenie jednego z wydzielonych już w majątku, lub jeszcze niewydzielonych synów, podług swojej uwagi, jeżeli ci synowie łączą w sobie warunki, w 1, 3 i 4 pun. art. 744 przepisane i przytém zapisani są do księgi rodowitości Gubernii. Lecz prawa dawać pełnomocnictwo na swe miejsce synom nie używają, ani ci dworzanie, którzy z samych tylko zasłużonych przez się rang, mają bezpośredni głos w wyborze, ani ci, którzy nabyli to prawo przez sprawowanie obowiązku Marszałka Dworzństwa.

6.) *Na dopełnienie do art. 782 tegoż tomu.*

Każdy Dworzanin, a w szczególności niesłużący, obowiązany jest zapisać się do księgi rodowitości tej Gubernii, gdzie stałe ma zamieszkanie, jeśli w niej włada jakąkolwiek nieruchomością, chociażby ta była mniej znaczną, niżeli inne nieruchome jego majątki, w drugich Guberniach znajdujące się.

7.) *Na objaśnienie art. 794 tegoż tomu.*

Gubernialny Prokurator obecny jest na Gubernialnym Zebraniu Dworzństwa dla objaśnienia praw, kiedy w nich wynikają wątpliwości, lecz daje swą opinią nie inaczej, jak na zapytanie Gubernialnego Marszałka. Jeżeli dworzństwo na Opinią Prokuratora nie zgodzi się, tedy on donosi o tém Ministrowi Sprawiedliwości i doprowadza do wiadomości Naczelnika Gubernii.

8.) *W zamian art. 755 tegoż tomu.*

Dworzanka, władająca takim nieruchomym majątkiem, który daje jej prawo bezpośrednio uczestniczyć w wyborach, może to prawo przelać na swego męża lub syna, lub zięcia, chociażby ta osoba nie miała w swém władaniu żadnego w Gubernii nieruchomego majątku, jeżeli tylko łączy w sobie wszystkie warunki, w art. 744 przepisane. Dworzanka, oznaczonym majątkiem władająca, u której nie będzie tych familiantów, lub ci z przyczyny choroby i innych prawnych przyczyn nie mogą stawać na zgromadzeniach Dworzństwa, może ze swego majątku, prawo, znajdujące się na takich zgromadzeniach i uczestniczyć w wyborach, przelać i osobie postonnej, jeżeli tylko ta osoba, sama przez się, nie zależnie od jej upełnomocnienia, łączy w sobie warunki, w artykułach 744 i 750 przepisane. Dworzanki, na osnovie wyżej w tym punkcie opisaney, uczestniczące na zgromadzeniu przez upełnomocnione przez nie osoby, powinny być wpisane do księgi rodowitości Gubernii.

9) *Въ замѣну ст. 761 того же тома.*

Дворяне, за коими состоятъ въ одной губерніи не менѣе пяти душъ поселенныхъ крестьянъ, или же 150 десятинъ удобной, хотя незаселенной земли, когда они не имѣютъ чина Полковника, или Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника, и не прослужили полного трехлѣтія въ званіи Предводителей Дворянства, избираютъ въ должности посредствомъ уполномоченныхъ, назначаемыхъ ими изъ среды себя.

10) *Въ отнѣніи статей 770 и 848 того же тома.*

Дворяне личные могутъ быть избираемы только въ должности Засѣдателей Земскихъ Судовъ, а въ случаѣ недостатка дворянъ потомственныхъ, по усмотрѣнію собранія Дворянства, и въ Земскіе Исправники.
(Продолженіе впереди.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 24-го Августа.

Мало по малу Императорскіе Придворные и Члены Дипломатическаго Корпуса оставляютъ Вѣну, выѣзжая на Коронацію въ Прагу. Ихъ Импер. Высочества Эрцгерцоги Францъ Карлъ, Людвигъ и Карлъ въ послѣднихъ числахъ этого мѣсяца отправятся въ Прагу на Коронацію.

— Вышедшій до сихъ поръ Нунціемъ при здѣшнемъ Дворѣ Кардиналъ *Остини*, въ началѣ этой недѣли поѣхалъ обратно въ Римъ.

— Кажется Карлъ X рѣшился утвердить свое мѣстопробываніе въ Герцъ. Привезено болѣе 300 ищиковъ комнатной мебели, которые поставлены частію въ замкъ Графенбергъ, принадлежащемъ Графу *Корони*, гдѣ Король будетъ жить, частію въ прекрасномъ домѣ Графа *Штразольдо*. По извѣстіямъ изъ Богеміи, Король прибудетъ въ Герцъ въ первой половинѣ Октября. Многіе изъ его свиты, уже находятся здѣсь.

— Турецкій фрегатъ, на которомъ находится назначенный въ Вѣну Турецкимъ Посланникомъ, прибылъ въ Триестскую гавань.

— Слухъ о заговорѣ на жизнь Султана распространенный здѣсь торговыми письмами изъ Турціи, до сихъ поръ не подтверждается. Правительству, говорятъ, о томъ ничего неизвѣстно. Кажется этотъ слухъ произошелъ оттого, что Султанъ посѣщенію перенесъ дворъ свой, во дворецъ своей новобрачной дочери, потому, что близъ сераля показалась зараза.

Прага, 28-го Августа.

Съ нѣкотораго времени Прага весьма оживлена. Не только наше дворянство но и иностранцы непрерывно прибывающіе наполняютъ городъ. Здѣсь теперь живутъ: Князь Архіепископъ *Оломунскій*, Князь *Клари*, Губернаторъ Моравскій, Графъ *Угартъ*, Князь *Феликсъ Шварценбергъ* и слѣдующіе члены тайнаго суда и Государственной Канцеляріи: Графъ *Стадіонъ*, Баронъ *ф. Вернеръ*, Баронъ *Биндеръ Кригельштейнъ*, и Баронъ *Зенфтенбергъ*. Князь *Меттернихъ* котораго 30 ч. ожидаютъ, будетъ жить въ прекрасномъ дворцѣ Великаго Герцога Тосканскаго на Градшинѣ, близъ Корол. дворца. Папскій Нунцій Князь *Алтиери* жительствоуетъ въ Саксонскомъ дворцѣ при мостѣ. 27-го ч. прибыло изъ Вѣны 12 парадныхъ Императорскихъ экипажей, которыхъ великолѣпію вообще удивляютъ. На Императорской конюшнѣ считается теперь 400 прекрасныхъ лошадей. Примѣчательнѣйшіе обряды будутъ: 1) Въездъ, 2) Присяга, 3) торжественное пожатіе Князю Архіепископу Оломунскому Графу *Хотеку* Оломунскаго Княжества, 4) Коронація Императора и Королевскій столъ, 5) Посвященіе и утвержденіе Эрцгерцогини *Терезіи* какъ Княгини Эбтисанской, Градшинскаго женскаго заведенія, 6) Коронація Императрицы и Коронаціонный столъ, и 7) большое народное празднество у дома инвалидовъ. Не менѣе достопримѣчательны будутъ, театр, придворный балъ, ширшества, военныя экзерциціи и проч.

— Прагская газета содержитъ пространное описаніе квартиръ, которыя отдаются въ наймы. За хорошо меблированную комнату положена цѣна отъ 15 до 25 гульденовъ кон. мон. на все время Коронаціи; кажется это не дорого. Слухъ о дороговизнѣ квартиръ также преувеличенъ и ложень какъ о холерѣ, о которой молва единственно произошла отъ чрезмѣрнаго употребленія овощей и кислыхъ огурцовъ, также отъ простуды. Неосновательность этой молвы самымъ лучшимъ образомъ обнаруживается изъ того, что Высочайшій Дворъ и иностранцы пріѣзжаютъ сюда безостановочно.

Съ Богемскихъ границъ, 27-го Августа.

Ихъ Импер. Высочества Принцы *Албрехтъ* и *Карлъ Фердинандъ*, сыновья Его Импер. Высочеств. Эрцгерцога *Карла*, проѣздомъ изъ Румбурга были въ Циттау и Гернгутъ и вскорѣ отправились въ большой мануфактурный городъ въ Богеміи, Рейхенштадтъ.

9) *Въ замѣну art. 761 того же тома.*

Дворзание, которыя posiadają w jednej Gubernii nie mniej pięciu dusz osiadłych włościan, lub też 150 dziesięcin, użytecznej, chociażby nie zasiedlonej, ziemi, jeżeli nie mają rangi Półkownika, albo Rzeczywistego Radzcy Stanu i nie wysłużyli zupełnych trzech lat w urzędzie Marszałków Dworzanstwa; wybierają na obowiązki przez pełnomocników, przez nich spośród siebie naznaczonych.

10.) *W zamian artykułów 770 i 848 tegoż tomu.*

Dworzanie osobiści mogą być wybierani tylko na obowiązki Assesorów Sądów Ziemskich, a w zdarzeniu niedostatku Dworzan potomnych, podług uwagi Zgromadzenia Dworzanstwa i na Ziemskich Sprawników.
(Dalszy ciąg nastąpi.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 24 Sierpnia.

Osoby, należące do Cesarzkiego Dworu, równie jak i członkowie korpusu dyplomatycznego, coraz więcej opuszczają Wiedeń II. CC. Wys. Arcy-Xiążęta *Franziszek Karol, Ludwik i Karol*, ostatnich dni teraźniejszego miesiąca wyjadą do Pragi dla znajdowania się na koronacji Cesarza.

— Dotychczasowy Nuncyusz Papiezki przy tutejszym Dworze, Kardynał *Ostini*, na początku teraźniejszego tygodnia, przedsięwziął podróż z powrotem do Rzymu.

— Zdaje się być pewnym, że *Karol X* zamierzył ustalić pobyt swój w Gorycyi. Przywieziono już więcej 300 paków z meblami pokojowymi, które złożone zostały częścią w zamku *Griffenberg*, należącym do Hrabiego *Coronini*, gdzie Król ma mieszkać, a częścią w pięknym domu Hrabiego *Strasoldo*. Podług wiadomości, otrzymanych z Czech, Król w pierwszej połowie Października przybędzie do Gorycyi. Wielu osób z jego orszaku już się tu znajduje.

— Fregata turecka, na której się znajduje nowy Poseł turecki, przeznaczony do Wiednia, wpłynęła do portu *Trjestońskiego*.

— Pogłoska o mniemanym spisku na życie Suлтана, która się tu rozszerzyła przez listy kupieckie, otrzymane z Turcyi, dotąd się niepotwierdziła; mówią, że Rząd nic o tém nie wie. Zdaje się, iż to dało powód do tej pogłoski, że Султанъ прędko przeniosł двіръ swój do pałacu młodszej zaślubionej swej córki, z przyczyny, że się zdarzyło kilka przypadków zarazy morowej nie daleko *Seraju*.

Прага, 28-го Sierpnia.

Od kilku dni Прага jest bardzo ożywioną. Nie tylko krajowi obywatele, lecz wiele także obcych, którzy ciągle przybywają, napętlają miasto. Xiąże Arcybiskup *Ołomuniecki*, Xiąże *Clary*, Gubernator Morawii, Hrabia *Ugarte*, Xiąże *Felix Schwarzenberg* i następujące osoby Dworu i Kancellaryi państwa, jako to: Hrabia *Stadion*, Baron *v. Werner*, Baron *Binder v. Kriegelstein* i Baron *v. Senftenberg* już się tu znajdują. Xiąże *Metternich*, którego dnia 30 tu oczekiwano, mieszkać będzie w pięknym pałacu Wielkiego Xiąęcia *Toskańskiego* na Hradzinie, niedaleko od Królewskiego zamku. Nuncyusz Papiezki Xiąże *Altieri*, mieszka w Saskim domu przy mості. Dnia 27 przybyło z Wiednia 12 Cesarzkich galowych pojazdów, których okazałość powszechnie zadziwia. Cesarzka stajnia składa się ze 400 najpiękniejszych koni. Znakomitsze obrzędy będą następujące: 1) wjazd, 2) przysięga, 3) uroczyste nadanie Xiąciu Arcybiskupowi *Ołomunieckiemu* Hr. *Chotek*, Xiąstwa *Ołomunieckiego*, 4) Koronacja Cesarza i stół Cesarzki, 5) poświęcenie i installacja Arcy-Xiążny *Teressy*, jako Xiążny Xieni Hradzyskiego panieńskiego Kłasztoru, 6) Koronacja Cesarzowej i stół koronacyyny, i 7) wielka uczta narodowa przy domu inwalidów. Niemniej godne będą uwagi: teatr, bal u dworu, uczty, wojskowe ćwiczenia i. t. d.

— Prazka gazeta zawiera obszernie opisanie kwater, które mają być wynajęte. Za pokoy dobrze umebłowany naznaczono cenę od 15 do 25 flor., zapewna nie drogo na cały czas koronacyyny. Pogłoska o wysokim cenie kwater, jest tak przesadzona i fałszywa, jak i o cholере, o której powstał odgłos jedynie przez nieumiarkowane użycie owoców i solonych ogórków, również i od przeziębienia. Bezasadność tej pogłoski najlepiej objaśnia się przez niewstrzymanie przybycia Wysockiego Dworu i cudzoziemców.

Od granic Czeskich, 27 Sierpnia.

II. CC. Wys. Xiążęta *Albrecht* i *Karol Ferdynand*, synowie J. C. Wysokości Arcy-Xiąęcia *Karola*, dnia 24 t. m. przejazdem z Rumburга byli w *Zittau* i *Herrnhut* i po krótkim swym pobycie przedsięwzięli podróż do wielkiego rękodzielniczego miasta *Reichen-*

Отсюда поехали они в Нейвальд для посещения тамошней знаменитой стеклянной фабрики, которая отличается искусством, вкусом, красотой и разнообразием произведений. После того Принцы намерены обозреть находящиеся недалеко снежные вершины и оттуда отправиться в придворный лагерь Императора в Гичинь. (A.P.S.Z.)

ФРАНЦИЯ.

Париж, 23-го Августа.

Король принимал третьего дня вечером в Нёльи Австрийского Посла. Вчера Папский Нунций вручил Королю поздравительное письмо от Его Святейшества с извещением от опасности.

— Герцоги *Омаль* и *Монпансье*, вчера в 5 часов утра выехали в замок Э, в Нормандии.

— Слух о несогласии Министров и об удалении Г. *Тьера*, все еще не затих. Замечено, что Президент Совета три уже дня не занимался с Королем, что весьма странно при настоящих затруднительных обстоятельствах. Напротив Граф *Моле* часто беседовал с Королем.

— Вчера вечером прибыл сюда из Валансе Секретарь Князя *Таллейрана* и отправился тотчас в Нёльи для вручения Королю письма от Князя. Самого Князя ожидают в Париже сегодня или завтра.

— Генерал *Бюжо* сегодня прибыл в Париж.

— Один Штаб-Офицер, состоящий при Военном Министерстве, послан вчера курьером в Байонну; слышно, что он имеет с собою важные депеши. Бордосский гарнизон, говорят, будет подкреплен одним полком.

24-го Августа.

Маршал *Жерар* и Генерал Граф *Себастьяни*, вчера имели прием у Короля. Носится слух о предстоящей перемене Министерства. *)

— Говорят, что также и Король в началу будущ. м. на несколько дней отправится в замок Э.

— Король Обишь Сицилии и Принц *Салернский*, сегодня по утра оставили Париж. Генерал *Гурно* сопровождал их до Фонтенебло, где Высшие путешественники кушали завтрак.

25-го Августа.

Генерал *Бюжо* непосредственно по своемъ прибытии из Алжира, имел у Короля в Нёльи частную аудиенцию. Вчера Его В-во принимал Австрийского Посланника.

— Король Обишь Сицилии из Тулона отправился на корабль в свое Государство. Принц *Салернский* не поехал с ним вместе, он остался в Нёльи, и сегодня предпримет путешествие в Германию, где встретится в Праге с своею супругою и будет находиться на Коронации Императора *Фердинанда*.

— В *Courrier Français* содержится: „Перемена Министерства с каждым часомъ делается запутаннее. Швейцарския и Испанския дела, представляют обращение Г-на *Тьера* в отношении къ симъ двумъ вопросамъ, все сомнительнымъ. Министерский Советъ созванъ сегодня предъ полуднемъ в 11 часовъ, и вероятно в немъ последуетъ решительное определение на счетъ Кабинета. Неблагоприятнымъ предзнаменованиемъ для Министра Совета можетъ служить то, что большая часть друзей, оставили его и укоряютъ в несправедливости.“ — При отходе почты распространился слухъ, что Гг. *Тьерз*, *Мезонз*, *Дюперре*, и *Пелетз*, отказались отъ должностей и что Гг. *Моле* и *Гизо* получили поручение образовать новое Министерство. Говорятъ, что Г. *Тьерз* главнымъ образомъ потому принужденъ оставить Кабинетъ, что много сдѣлалъ распоряжений и въ особенности о возвращении Генерала *Бюжо* изъ Африки и о разрѣшеніи известнаго приказа со стороны Генер. *Лебо*, не уведомивъ прежде о томъ ни Короля, ни своихъ со товарищей.

— Говорятъ, что Г-нъ *Истурис* испыталъ такую же судьбу какъ и Генералъ *Квезада*. Но этотъ слухъ еще не подтверждается.

— *Gazette de France* сообщаетъ: „По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Мадрита, Генералъ *Алава* назначенъ Посланникомъ Испанской Королевы. Онъ отправится в Туръ; и такъ Испанія не имеетъ теперь никакого представителя в Парижѣ. Кабинетъ Тюльерійскій кажется не сопротивляется намеренію Г-на *Алавы*.“

— *Messenger* содержитъ слѣдующее: „Мы узнали отъ опытныхъ людей, что Королева *Христина* послѣ происшествій в Ст. Ильдефонсѣ уведомила Французское Правительство о рѣшительномъ намереніи возвратиться во Францію. Въ слѣдствіе сего,

*) 25-го Августа в Парижѣ съ достоверностью знали, что Гг. *Тьерз*, *Соле* и еще третій Министръ, котораго однако не сказывали (можетъ быть *Мезонз*), оставили Министерство.

berg в Чехач. Зтад Ich Wys. udadzą się do Neuwald dla odwiedzenia sławnej tameczney fabryki szkła, która ze swego udoskonalenia, gustu, piękności i rozmaitości, należy do rzeczy nadzwyczajnych. Xiążęta odwiedzą potem nie daleko leżące wierzchołki śnieżne, a ztamtąd udadzą się do Cesarskiej rezydencji do Giczyny. (A.P.S.Z.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 23 Sierpnia.

Poseł Austriacki zawczora wieczorem był przyjmowany u Króla w Neuilly. Wczora Nuncyusz Papiezki podał Królowi list Jego Świątobliwości, z powinszowaniem szczęśliwie unikniętego zamachu.

— Xiążęta *Aumale* i *Montpensier* wczora rano o godzinie piątej wyjechali do zamku *Eu* w departamencie północnym.

— Pogłoski o niezgodach Ministeryum, i o wystąpieniu P. *Thiers* nieustają. Uważano, że Prezydent Rady już od trzech dni niepracował z Królem, co przy terazniejszym zawikłanym stanie rzeczy bardzo jest dziwnem, przeciwnie Hrabia *Molé* miewa częste rozmowy z Królem.

— Wczora wieczorem Sekretarz Xięcia *Talleyranda* z Valençay tu przybył i natychmiast udał się do Neuilly, dla wręczenia Królowi listu od Xięcia. Xiąże tam dziś lub jutro do Paryża jest oczekiwany.

— Jenerał *Bugeaud* dzisiaj przybył do Paryża.

— Oficer Sztabu zostający przy Ministeryum Wojskowym, przeszedł nocą jako goniec wysłany został do Bayonny; mówią, iż powiózł bardzo ważne depeze. Słychać, że załoga w Bordeaux wzmocniona będzie jednym półkiem.

Dnia 24-go.

Marszałek *Gerard* i Jenerał Hrabia *Sebastiani* wczora przyjmowani byli przez Króla. Biega pogłoska o mającej nastąpić zmianie Ministrów. *)

— Mówią, że i Król także na początku przyszłego m. na kilka dni uda się do zamku *Eu*.

— Król obóżyga Sycylii i Xiąże *Salerneński* dzisiaj zrana opuścili Paryż, Jenerał *Gourgaud* przeprowadzał ich do Fontaineblau, gdzie Wysocy Podróżni byli na śniadaniu.

Dnia 25.

Jenerał *Bugeaud* po swoim przybyciu z Algieru natychmiast miał prywatną audiencyą u Króla w Neuilly. Wczora Król Jmć przyjmował posła Austriackiego.

— Król obóżyga Sycylii z Tulonu udał się na okręcie do swego kraju. Xiąże *Salerno* nie pojechał z nim razem, lecz pozostał w Neuilly, a dzisiaj przedsięwziął podróż do Niemiec, gdzie się w Pradze zjedzie ze swoją małżonką i będzie obecnym na Koronacji Cesarza *Ferdynanda*.

— W *Courrier Français* czytamy: „Zmiana Ministeryum co chwila staje się zawilszą. Sprawy Szwajcaryi i Hiszpanii okazują postępowanie P. *Thiers* względem tych dwóch pytań zawsze dwóznacznem. Rada Ministrów zwołana została dzisiaj na godzinę 11 przed południem i zapewna nastąpi na niej ostateczne postanowienie względem Gabinetu. Niepomyślnym znakiem dla Ministra Rady może być to, iż większa część jego przyjaciół, odstąpiła go i zarzucają mu niesprawiedliwość.“ — Przy odejściu poczty rozbiegła się pogłoska, że PP. *Thiers*, *Maison*, *Duperre* i *Pelet* złożyli swoje urzędy, i że P. *Molé* i *Guizot* otrzymali zlecenie utworzyć nowe Ministeryum. Mówią, iż P. *Thiers* najwięcej dla tego zmuszony jest wystąpić z gabinetu, iż wiele czynił rozporządzeń, a mianowicie o powrocie Jenerała *Bugeaud* z Afryki i rozstrzygnięcie znanego rozkazu ze strony Jenerała *Lebeau*, nie uwiadomiwszy o tém pierwiec, ani Króla, ani swoich kolegów.

— Mówią, iż P. *Isturiz* podobnegoż doznał losu, jak i Jenerał *Quesada*. Lecz ta pogłoska jeszcze się nie potwierdziła.

— *Gazette de France* donosi: „Podług ostatnich wiadomości z Madrytu, Jenerał *Alava* został mianowany Posłem Królowey Hiszpańskiej, wyjeżdża on do Tours. Hiszpania więc niema teraz żadnego reprezentanta w Paryżu. Zdaje się, iż Tuilleryyski Gabinet nie przeciwie się postanowieniu P. *Alawy*.“

— *Messenger* zawiera co następuje: „Dowiadujemy się od osób dobrze świadomych, iż Królowa *Krystyna* po wypadku w St. Ildefonso dała wiedzieć Rządowi Francuzkiemu o nieodmiennem swém postanowieniu powrócenia do Francyi. Skutkiem tego udzielenia od trzech

*) 25-go Sierpnia w Paryżu wiadano z pewnością, iż P. *Thiers*, *Sauzet* i jeszcze trzeci Minister, którego jednakże (niewymieniono) (może być *Maison*) wystąpili z Ministeryum.

уже три дня занимаются нужными приготовлениями для принятія Королевы. Медонскій замокъ, въ которомъ жительствоваъ *Донъ-Педро*, назначенъ для Ея резиденціи.

— Въ Тулонъ посланы повелѣнія отправить съ возможною скоростію въ море значительное количество линейныхъ кораблей, назначенныхъ для защиты Французскихъ подданныхъ жительствоющихъ въ этой странѣ, вдоль Испанскихъ береговъ, и въ случаѣ нужды для доставленія имъ убѣжища.

26-го Августа.

Г. *Тьерс* вчера вечеромъ имѣлъ еще у Короля аудіенцію, продолжавшуюся до полуночи.

— Графъ *Моле*, сегодня по утру въ 10 часовъ прибылъ въ Нёльи и остался у Короля до полудня. Потомъ Г. *Гизо* въ присутствіи Г. *Монталиве* имѣлъ аудіенцію.

— Жур. *Presse* доносить, что Министерство будетъ составлено слѣдующимъ образомъ: Г. *Гизо* будетъ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ и Президентомъ Совѣта; Графъ *Моле* Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ; Маршалъ *Сультз* Военнымъ Министромъ; Г. *Дюшатель* Министромъ Финансовъ; Г. *Ремюзатъ* Министромъ Народнаго Просвѣщенія; Г. *Монталиве* Министромъ Торговли; Г. *Мартенз* Министромъ Юстиціи. (A.P.S.Z.)

— Въ *Мониторѣ*, 22-го Августа, напечатано: „Въ телеграфической депешѣ изъ Мадрита, отъ 17-го Августа, извѣщаютъ, что Французскій Посланникъ въ Мадридѣ, Графъ *Реневаля*, скончался наканунѣ того дня, въ семь часовъ вечера, въ Санъ-Ильдефонсѣ, послѣ шестидневной болѣзни. (С. П.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Отсрочка Парламента. Верхняя Палата. Засѣданіе 20-го Августа. Несмотря на влажную погоду, собралось множество народа, чтобы видѣть Короля парадно слѣдующаго въ Парламентъ. Поставленъ былъ отрядъ гвардіи и большое число новой полиціи. По прибытіи въ Парламентъ Король привѣтствованъ былъ Королевскими залами, и вскорѣ потомъ въ сопровожденіи государственныхъ сановниковъ и Королевскаго Двора вошелъ въ залу и сѣлъ на престолъ. Церемоніймейстеръ получилъ повелѣніе пригласить Членовъ Нижняго Парламента къ периламъ, слушать Королевскую рѣчь объ отсрочкѣ Парламента. Члены Нижняго Парламента подъ начальствомъ своего оратора вошли въ Палату и когда приблизились къ периламъ, ораторъ именемъ Нижняго Парламента поднесъ послѣдній билль о денежныхъ пожертвованіяхъ и прочиталъ краткій отчетъ о занятіяхъ въ нынѣшнее засѣданіе.

Потомъ Король яснымъ и громкимъ голосомъ произнесъ рѣчь, хотя, какъ и при открытіи засѣданій, затруднился нѣсколько въ произношеніи словъ по причинѣ неясной погоды. Часть рѣчи о дѣлахъ Ирландіи Король произносилъ съ особеннымъ напряженіемъ. Рѣчь содержится въ слѣдующихъ словахъ:

„*Милорды и Господа!*

„Состояніе Государственныхъ дѣлъ наконецъ представляетъ Меня въ возможность, освободить Васъ отъ дальнѣйшаго присутствія въ Парламентѣ, и при концѣ Вашихъ занятій, считаю долгомъ поблагодарить Васъ за усердіе, съ какимъ Вы занимались государственнымъ дѣлами, а также и за вниманіе, которое Вы обращали на важные предметы, предложенные Мною на Ваше разсмотрѣніе, при открытіи Парламента.“

„Увѣренія въ дружескомъ расположеніи, которыя Я получаю отъ всѣхъ иностранныхъ Державъ, подають Мнѣ возможность изъяснить Вамъ надежду, что миръ будетъ сохраненъ ненарушимо.“

„Душевно сожалею, что внутреннее состояніе Испаніи, все еще составляетъ изытіе изъ всеобщаго спокойствія, господствующаго въ другихъ частяхъ Европы, и жалѣю о томъ, что надежды питаемыя на щетъ окончанія междоусобной войны, донынѣ еще не сбылись.“

„Во исполненіе обязательствъ, принятыхъ Мною по силѣ трактата четвернаго союза, Я согласился, чтобы часть Моей морской силы дѣйствовала въ дѣлахъ Испанской Королевы и съ неослабнымъ усиленіемъ безпрестанно стараюсь возстановить внутреннее спокойствіе въ Испаніи, которое составляло главнѣйшую цѣль четвернаго союза, и которое для выгоды Европы столь необходимо.“

„Мнѣ пріятно увѣдомить Васъ, что заботы Мои о прекращеніи недоразумѣній происшедшихъ между Франціею и Соединенными Штатами, увѣнчались успѣхомъ. Благонамѣренныя услуги, которыя Я для сей цѣли предложилъ обѣимъ правительствамъ, были равномерно обѣими приняты съ самымъ искрен-

нѣмъ дуи занимаютъ ся необходимыми приготовлениями для пріятія Королевы. Замокъ Meudon, въ которомъ mieszkał *Don-Pedro*, jest przeznaczony na rezydencją Jey Kr. Mości.“

— Do Tulonu posłano rozkazy niezwłocznie wystać na morze wiele okrętów wojennych, przeznaczonych dla obrony poddanych Francji, mieszkających wzdłuż całych Hiszpańskich brzegów, i w razie potrzeby dać im schronienie.

Dnia 26-go Sierpnia.

P. *Thiers* wczora wieczorem miał jeszcze posłuchanie u Króla, do północy trwające.

— Hrabia *Molé* dzisiaj z rana o godzinie 10 przybył do Neuilly i do południa pozostał u Króla. Potem P. *Guizot* w obecności P. *Montalivet* miał posłuchanie.

— Dziennik *Presse* donosi, że Ministerjum złożone będzie tym sposobem: P. *Guizot* będzie Ministrem Spraw Wewnętrznych, i Prezydentem Rady; Hrabia *Molé* Ministrem Stosunków Zewnętrznych, Marszałek *Soult* Ministrem Wzyny; P. *Duchatel* Ministrem Skarbu, P. *Remusat* Ministrem narodowego oświecenia; P. *Montalivet* Ministrem Handlu i P. *Marin* Ministrem Sprawiedliwości. (A.P.S.Z.)

— W *Monitorze* pod dniem 22 Sierpnia czytamy: „Podług depezy telegraficznej datowanej 17-go b. m., z Madrytu, dnia poprzedzającego o 7-mej wieczorem umarł w St. Ildefonso Poseł Francuzki, P. *Rayneval* po sześciomiesięcznej chorobie. (P. P.)

БРЯТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Одсрочка Парламенту; Ізба Вышша. Посѣдzenie 20 Sierpia. Pomimo wilgotnego poranku, wielkie tłumy ludu zgromadziły się, ażeby widzieć Króla, uroczyste jadącego na Parlament. Uszykowany był oddział gwardyi i wielka liczba nowej policji. Przybywającego Króla do Izby Wyższej powitano z dziać wystrzałami Królewskiej salwy. Wkrótce potem J. K. M., otoczony wielkimi urzędnikami Państwa i Dworu Królewskiego wszedł do sali i zasiadł na tronie. Mistrz obrzędów otrzymał potem rozkaz zaprosić Członków Izby niższej, dla przybycia przed krakki i słuchania mowy Królewskiej, odroczonej Parlament. Członkowie Izby niższej, pod przewodnictwem Mówcy weszli do Izby i gdy się zbliżyli do krakki, złożył Mówca w imieniu Izby ostatni bil o pieniężnych przyzwoleniach, i zdał krótką sprawę o zatrudnieniach terażniejszych posiedzenia.

Potem Król, mocnym i donośnym głosem, czytał mowę, chociaż, jak i przy otwarciu posiedzeń, miał niemo trudności w wyczytaniu wyrazów z przyczyny pochmurney pogody. Część mowy, o rzeczach Irlandyi, wymawiał J. K. Mość ze szczególnym wrażeniem. Wyrzazy mowy są następujące:

„*Milordowie i Mości Panowie!*

„Położenie interesów publicznych dozwala mi nakoniec, uwolnić W Panów od dalszej obecności w Parlamencie, i gdy czynię koniec ich pracom, oddaję razem sprawiedliwość gotliwości, z jaką W Panowie poświęcaliście się sprawom publicznym, oraz uwadze, którą zwracaliście na ważne przedmioty, przeze mnie na otwarciu posiedzeń rozważane.“

„Zapewnienia przyjacielskich uczuć, które otrzymuję od wszystkich Mocarstw zagranicznych, dają mi możność, oświadczyć W Panom szczęśliwą nadzieję, że pokoy niet, kalnie zachowanym będzie.“

„Mocno ubolewam, że stan wewnętrzny Hiszpanii zawsze jeszcze stanowi jedyny wyjątek od powszechney spokojności, która winnych częściach Europy istnieje i czuję nad tēm, że nadzieje, które względem ukończenia tam domowey wojny, powzięte były, dotąd się jeszcze nie zjściły.“

„Dopełniając zobowiązania się, które przyjąłem przez traktat poczwórnego przymierza, zezwoliłem ażeby część mojej siły morskiej działała w sprawie Królowey Hiszpańskiej, i nie przestaję oczekiwać z nieostabionem pragnieniem przywrócenia wewnętrzney spokojności Hiszpanii, która była jednym z głównych celów poczwórnego przymierza, a która dla interesów całej Europy tak jest istotną.“

„Przyjemnie mi uwiadomić W Panów, że usiłowania moje w załatwieniu nieporozumień, które zaszyły były między Francją a Stanami Zjednoczonymi, uwieńczone zostały zupełnym skutkiem. Dobre usługi, które w tym celu obu Rządóm ofiarowałem, były równie od obu najuprzejmiej i w szczeręj chęci po-

нимъ чувствомъ и радушіемъ, а дружественныя между ними сношенія возстановлены такимъ образомъ, что они для обѣихъ сторонъ удовлетворительны и достойны каждой изъ нихъ.“

„Я совершенно увѣренъ, что это обстоятельство споспѣшествуетъ къ тому, чтобы узлы соединяющіе это государство съ двумя большими и дружественными народами, содѣлались еще тѣснѣйшими.“

„Я внимательно читалъ совѣщанія Ваши надъ допесеніемъ Коммиссіи, учрежденной для изслѣдованія состоянія діецезій Англій и Валліса и Я охотно согласился на мѣры представленныя Мнѣ на щетъ приведенія въ исполненіе нѣкоторыхъ важнѣйшихъ предложеній сей Коммиссіи.“

„Съ чрезвычайнымъ удовольствіемъ Я видѣлъ, что Вы съ особенною тщательностію и вниманіемъ привели въ устройство разные предметы, касательно десятиль въ Англій и Валісъ, которыя какъ Я и предусматриваю съ вѣроятностію, въ дѣйствіяхъ своихъ наравнѣ какъ для всѣхъ округовъ будутъ полезны такъ и вообще произведутъ успѣшныя слѣдствія.“

„Принятіе актовъ касательно метрическихъ описей о родившихся и бракомъ сочетавшихся въ Англій, доставило Мнѣ весьма много удовольствій. Определеніе оныхъ, основано на тѣхъ началахъ религіозной свободы, которую Я всегда старался сохранить и утвердить, обращая особенное вниманіе на благо господствующей церкви въ семь краѣ; оно равнымъ образомъ споспѣшествуетъ къ утверженію имени и титула и къ вѣщному обезпеченію собственности.“

„Я чувствовалъ чрезвычайное удовольствіе, видя спокойствіе господствующее въ Ирландіи, и уменьшеніе преступленій происходившихъ тамъ недавно. Надѣюсь, что сохраненіе справедливой и безпристрастной системы Правленія, будетъ оживлять этотъ благодарный образъ мыслей и страну эту привести въ состояніе, открыть свои великія народныя богатства.“

„Господа Члены Нижняго Парламента!“

„Благодарю Васъ за усердіе, съ которымъ Вы не только согласились на обыкновенныя денежныя пожертвованія на настоящій годъ, но также приняли прибавочныя расходы, нужные для увеличенія Моей морской силы.“

„Мнѣ также весьма отрадно видѣть, что Вы сдѣлали денежныя пожертвованія, для пополненія вознаградительной суммы признанной владѣльцамъ невѣдливо въ Моихъ колоніальныхъ владѣніяхъ, и что обязательства предписанныя законодательными властями, сими образомъ совѣстно исполнены.“

„Возрастающіе государственныя доходы, поставили Васъ въ возможность и удовлетворить расходы, вмѣстѣ съ симъ уничтожить или уменьшить подати, изъ коихъ одни имѣли вредное дѣйствіе на Мой народъ, а другія несравненно болѣе отяготили разныя части Моихъ иностранныхъ владѣній.“

„Настоящее положеніе мануфактуръ и торговли, заставляеть желать, чтобы сіе дѣйствіе производимо было, съ тою предусмотрительностію и благоразуміемъ, кои, какъ показываютъ опыты, необходимы для прочнаго благосостоянія.“

„Милорды и Господа!“

„Позднее время года и продолжительность занятій государственными дѣлами, вѣроятно возбуждаютъ въ Васъ справедливое желаніе возвратиться въ свои Графства. Вы и тамъ будете также исполнять обязанности, которыя нѣсколько только маловажныѣ Вашихъ законодательныхъ должностей, а Ваше вліяніе, равномѣрно какъ и Вашъ примѣръ весьма много споспѣшествуютъ къ содержанію порядка, къ поощренію промышленности и утверженію нравственнаго и религіознаго образа мыслей и правилъ, которые для всеобщаго блага необходимо нужны.“

Лордъ Канцлеръ объявилъ потомъ повелѣніе Его Величества, что Парламентъ отсроченъ до 20-го Октября и Король оставилъ Палату.

Лондонъ, 23-го Августа.

Герцогъ *Суссекскій* въ Понедѣльникъ прибылъ въ Сутвикъ-Паркъ, помѣстьѣ *Г. Тистлѣтѣта*. Его Кор. Высочество совершенно здоровъ и его зрѣніе сверхъ ожиданія, становится лучше.

— Канцлеръ Государственнаго Казначейства, Лордъ *Джонъ Русселъ* и Лордъ *Гленельвъ* тотчасъ по закрытіи Парламента оставили Лондонъ.

— По письмамъ изъ Лиссабона отъ 9-го ч. тамъ почти ни о чемъ болѣе неговорятъ, какъ только о происшествіяхъ въ Испаніи, на послѣдствія коихъ, народъ и правительство устремляютъ вниманіе. Королевскимъ декретомъ, собраніе Кортесовъ отсрочено отъ 15-го ч. с. м. до 11-го Сентября.

— Шонеръ *Панталонъ* 18-го ч. изъ рѣки Гамбій

jednania przyjęte, a przyjacielskie między nimi stosunki zostały przywrócone w taki sposób, że dla obu stron zadowalające są i chlubne.“

„Mocną mam ufność, że ta okoliczność przyłoży się do mocniejszego jeszcze tych węzłów utwierdzenia, które krąy ten łączą z dwoma wielkimi i sprzyjającymi narodami.“

„Z zajęciem czytałem narady W.Panów nad doniesieniem Kommissyi, wyznaczoney do poznania stanu Dyecyzy Anglii i Wallii, i z radością przychyliłem się do środków, które mi przełożone były, względem przywiedzenia do skutku niektórych ważniejszych przezeń tej Kommissyi.“

„Z nadzwyczajnym zadowoleniem widziałem, że W.Panowie z wielką starannością, po dojrzałym rozważeniu zrabiliście urządzenia rozmaitych przedmiotów względem dziesięcin w Anglii i Wallii, które, jak z ufnością przewiduję, w działaniu swém, zarówno dla wszystkich okręgów będą pożyteczne, jako i w ogólności w swoich wypadkach dobroczynnymi się okażą.“

„Przyjęcie aktów względem rejestrowania narodzonych i zaślubionych w Anglii, przyniosło mi bardzo wiele zadowolenia. Przepisy ich, oparte na tych zasadach religijney wolności, o której z zadowalającą uwagą na dobro panującego kościoła w tym kraju zawsze o utrzymanie i podniesienie starałem się, a które również się jeszcze przyłożą do zapewnienia praw imienia i tytułu, jako i do większego zabezpieczenia własności.“

„Spokoynosc panująca w Irlandyi i zmniejszenie się przestępstw, które tam nie dawno zaszły, były dla mnie źródłem najwyższego zadowolenia. Mam pewną nadzieję, że wytrwałość przy prawym i bezstronnym systemacie Rządu, dobry ten duch ożywi, i kraj ten doprowadzi do rozwinienia wielkich źródeł bogactw narodowych.“

„Mości Panowie Członkowie Izby Niższej!“

„Dziękuję W.P.P. za szczerobliwość, przez którą zgodziliście się nie tylko na zwyczajne pieniężne przyzwolenia na rok bieżący, ale też na powiększenie wydatków, które były potrzebne dla powiększenia mey siły morskiej.“

„Również cieszy mię to, iż W.Panowie uczyniliście pieniężne przyzwolenie na zupełną ilość wynagradzającej summy, przyznanej dla właścicieli niewolników, w moich osadniczych posiadłościach, i że obowiązki, które prawo przepisuje, przez ten sposób sumiennie wypełnione zostały.“

„Wzrastająca obfitość dochodów krajowych, postawiła W.Panów w możności, przyjęcia tych ciężarów i razem do zniesienia lub zmniejszenia podatków, z których jedne szkodliwe na lud mój działały, inne zaś rozmaite części moich zagranicznych posiadłości obciążały zbyt ciężko.“

„Obecny stan rękodzieł i handlu podaje przedmiot życzenia, ażeby dalsza czynność prowadzona była z tą przezornością i roztropnością, która, jak uczy doświadczenie, do trwałey pomysłności nieodbitie jest potrzebną.“

„Miloradowie i Mości Panowie!“

„Zbliżona pora roku i długie trwanie zatrudnień W.Panów około spraw krajowych, wzbudza w nich zapewne życzenia do swych Hrabstw powrócić. Znowu tam W.Panowie przyymiecie na siebie te obowiązki, które w ważności ustępują tylko prawodawczym ich urządzeniom, a wpływ W.Panów, równie jak ich przykład, bardzo wiele się przyłoży do utrzymania spokoyności, zachęcenia przemysłu, i utwierdzenia moralnych i religijnych uczuć i zasad, które dla dobra powszechnego istotnie są potrzebnymi.“

Lord Kanclerz oświadczył potem rozkaz Królewski, że Parlament odroczoney jest do 20 Października, a Król oddalił się z Izby.

Londyn, dnia 23 Sierpnia.

Xiąże *Sussex* w poniedziałek przybył do parku Soutwick, majątku *P. Thistlewaite*. J. K. Wys. w dobru zostaje zdrowiu, i wzrok jego ma się daleko lepiej, aniżeli się spodziewano.

— Kanclerz Skarbu Lord *John Russel* i Lord *Glenelg*, wkrótce po zamknięciu Parlamentu opuścili Londyn.

— Podług listów z Lisbony d. 9, o niczym tam nie mówią prawie, jak o wypadkach w Hiszpanii, których skutków Rząd i naród z natężeniem oczekują. Przez dekret Królewski, zgromadzenie Kortezów odłożone zostało od dnia 15 t. m. do 11 Września.

— Szoner *Pantaleon* dnia 18 z rzeki Gambii znowu

опять приплыль въ Портсмутъ. Онъ отправился съ подарками Англійскаго Короля къ тамошнимъ правителямъ, и именно къ Королю Трузы, гдѣ въ лѣсистыхъ мѣстахъ собирается драгоценныя камеди. Подарки состояли изъ ружій, четокъ и грубыхъ бумажныхъ матерій.

26-го Августа.

По донесеніямъ *Morning Post* Герцогъ и Герцогиня *Кумберландскіе* съ Принцемъ *Георгомъ*, которому глазная операція, какъ пишетъ этотъ журналъ, сдѣлана будетъ въ будущемъ мѣсяцѣ, въ концѣ сего года придутъ въ Лондонъ. Герцогиня *Кентская* и Принцесса *Викторія* зимнюю резиденцію избрали въ *Кларемонтъ*, загородномъ домѣ Короля *Леопольда*.

— *Times* сообщаетъ, что Король въ Субботу въ Верхнемъ Парламентѣ весьма дружественно разговаривалъ съ Герцогомъ *Веллингтономъ*, а Лорда *Линдгорста* приветствовалъ весьма ласково.

— Сюда прибыль *Г. К. Гудсонъ* уполномоченный Министръ Соединенныхъ Штатовъ въ Константинополь.

— Придворная газета отъ 23-го ч. уведомляетъ, что приемъ при дворѣ отложенъ на позднѣйшее время.

— Въ Англій производятся наборъ для Британскаго легіона въ Испаніи, и много солдатъ и офицеровъ, назначенныхъ для легіона, на сихъ дняхъ отплывутъ въ Ст. Себастьянъ.

— По письмамъ изъ Константинополя отъ 3-го Августа, въ тотъ день туда прибыль *Г. Уркартъ*.

— Говорятъ, что Ихъ Велич. до конца Октября не переѣдутъ для резиденціи въ Брейтонъ.

— Здѣсь скончался въ собственномъ домѣ на 84 году своей жизни весьма уважаемый *Г. Артуръ Стангопъ*. Онъ былъ дядею и опекуномъ Графа *Честерфильдскаго*. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 24-го Августа.

Княгиня, супруга *Албрехта* Прусскаго, посетила провинцію *Фрисландъ* и чрезъ *Гардервикъ* возвратилась въ *Лоо*.

— Назначенный Советникомъ Индіи на Явъ Генераль *Нагисъ ванъ Бургстъ* отпривился въ Батавію на корабль *Гендрикъ*.

25-го Августа.

Бюлетени о состояніи здоровья супруги Принца *Фридриха* Нидерландскаго и новорожденнаго Принца, весьма удовлетворительны.

— Въ Антверпенѣ на вчерашней биржѣ распространился слухъ, что при въѣздѣ обѣихъ Королевъ въ Мадридъ, въ нихъ сдѣланъ выстрѣлъ и одна изъ нихъ ранена.

27-го Августа.

Новорожденный сынъ Принца *Фридриха* Нидерландскаго при святомъ крещеніи получилъ имена *Вильгельма, Фридриха, Николая, Албрехта*.

— Ночью 25-го ч. умеръ здѣсь Генераль *Кокъ ванъ Ойенъ*. (A.P.S.Z.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Нейшатель, 20-го Августа.

Е. К. Высочество Принцъ *Адалбертъ* Прусскій путешествуя въ видѣ прогулки по Швейцаріи, вчера прибыль сюда инкогнито. Е. К. Высочество посетилъ всѣ наши публичныя заведенія и изъявилъ желаніе отпривиться въ Туринъ, чтобы налюбоваться тамошнимъ прекраснымъ мѣстоположеніемъ; но худая погода тому воспрепятствовала. Принцъ возвратился потомъ въ Гренъ, чтобы предпринять путешествіе въ Лаузанну и Женеву. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 16-го Августа.

По декрету, изданному въ Ст. Ильдефонсъ 14-го ч. *Донъ Х. Ландеро* и *Корхадо* наименованъ временнымъ Министромъ Юстиціи; *Донъ А. Г. Камба* временнымъ военнымъ Министромъ; *Донъ М. Морено* временнымъ морскимъ Министромъ. *Донъ Мариано Эгеа*, въ отсутствіе *Г-на Феррера*, будетъ управлять Министерствомъ Финансовъ.

— Вообще полагаютъ, что *Г. Аргеллесъ* будетъ наименованъ Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ.

— Въ *Эхо* помѣщено: „Въ 7 часовъ вечера (15 ч.) мы получили извѣстіе, что Генераль *Квезада*, который къ своему несчастію сего дня поутру удалился изъ столицы, умерщвленъ близъ *Горталеса*. Это происшествіе не удивляетъ насъ; негодованіе жителей сей провинціи, достигло высочайшей степени. Мы никакъ не одобряемъ сего убійства, (A.P.S.Z.)

прибыль до *Portsmouth*. Высланы быль тамъ з подарками *Крѡла Англійскаго* для тамечныхъ Рѣзцовъ, а мianowicie для *Крѡла Трузы*, въ котораго ласахъ збираетъ *костловна гумма*. Подарунки скфадаетъ сѣ з *броии, pistoletѡв, paciorek* и *грубыхъ выробѡв бавелнанныхъ*.

Дня 26.

Хіаже и Хіажна *Cumberland*, подлуг донесіен *Morning Post*, з Хіаciem *Jerzym*, котора операця очу (удзела теже дзненнк), ма настѡпїе в прызшым мїесяцу, в коицу теразнїеyszаго року наповрѡт очекївани сѡ до Лондynu. Хіажна *Kent* и Хіажнїчка *Wiktorya* обрали зїмовѡ сѡѡ реzydencyѡ в *Claremont*, вїеyskim domu *Kрѡла Leopolda*.

— В *Times* чытамы, же *Крѡл* в собѡте в Ізбїе *Wyższej* по прызїацїеску розмѡвїаѡ з Хіаciem *Wellingtѡnem*, а *Lorda Lyndhurst* bardzo uprzejmie powїaѡ.

— *P. C. Hodgson*, Minister Pełnomocny Stanѡв Zjednoczonych в Константинопѡлу, ту прызбыѡ.

— *Gazeta Dworu* pod dnїem 23 donosi, же pokoje u Dworu odїożone zostaly.

— В Англїї зациагаѡ людзи до легїї англїескїе в *Hiszpanїi*, а вїеѡе окрѡгѡв з жѡтнїерзамї и офїцерамї, прызначенамї до легїї, в тых днїахъ выплнѡ до *St. Sebastian*.

— Подлуг лїstѡв з *Stambuѡu* pod dnїem 3 Sїerpnia, *P. Urquhart* там прызбыѡ.

— Мѡвїаѡ, же *Kрѡлевство Іах Моsѡ* przed koiцem Paźdzїernїka nie przенїosѡ swey rezydencyї do *Brighton*.

— Умарѡ ту в 84 року жыцїа sweго bardzo powѡżаны *P. Arthur Stanhope*. Быѡ стрїем и опїекунем *Hrabїego Chesterfeld*. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 25-го Сїерпня.

Хіажна, маѡнїчка Хіацїа *Albrechta* Прусскїего, odwїedzїła prowїncyѡ *Friesland*, и прыз *Hardewyk* powrѡciła do *Loo*.

— Мїанѡваны на *Radzcѡ* Індїї на *Jawie* Jeneraѡ *Nahuis van Burgst* на окрѡгїе *Henryk*, выплнѡ до *Batawїi*.

Дня 25.

Бїулетынї о станїе здровїа маѡнїчки Хіацїа *Fryderyka* *Niderlandzkiego* и новаго народзеного зына, зупїелнїе сѡ зaspakajajace.

— В Антверпїи на везоразыез жїетдїе розбїегла сїе погѡтска, же прыз вїездїе обѡдѡвѡх *Kрѡловыхъ* до *Madrytu*, wysїrzelono do нїх, и жїедна з нїхъ зостаѡ ранїона.

Дня 27-го.

Ново-народзены зын Хіацїа *Fryderyka* *Niderlandzkiego*, на чрхрїе sївїетымъ отрїзмаѡ імїона, *Wilhelma, Fryderyka, Nikolaja, Albrechta*.

— В нocy, днїа 25-го умарѡ ту Jeneraѡ *Cock van Oyen*. (A.P.S.Z.)

СЗВАЙЦАРІЯ.

Нейшатель, 20-го Сїерпня.

J. Kr. Wys. Xїаже Adalbert Прусскї, odbywajѡc dla zabawy podrѡż przez *Szwajcaryѡ*. wczѡra incognito tu прызбыѡ. *J. Kr. Wys.* odwїedzїѡ wszystkie pублїczne zakлady и оsїwїадѡсѡ жїезченїе поїехаѡ до *Tourne*, dla uacїeszaznїa sїe тамечнымъ пїєкнымъ wїdokїem, lecz zła pogoda temu прызсїkѡdzїła. Хіаже powrѡciѡ potѡm до *Greng*, ażeby прызсїєвїаѡ podrѡż до *Lauszanny* и *Genewy*. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, днїа 16-го Сїерпня.

Прыз постановленїе, wydane в *St. Ildefonso* pod dnїem 14, *Don J. Landers y Corchado* мїанѡваны зостаѡ тымчасѡвымъ Министремъ справїедлївоsїи; *Don A. G. Camba* тымчасѡвымъ Министремъ воyny; *Don M. Moreno* тымчасѡвымъ Министремъ марїнаркїи; *Don Mariano Egea* poleceno Министерымъ скарбу в нїеобачносїи *P. Ferrer*.

— Powszechnїe rozumїeѡ, же *P. Arguelles* мїанѡваны бѡдзїе Министремъ справъ зewнѡтрнїныхъ.

— В *Eco* чытамы: „Jest teraz godzina 7 wieczorem (dnїa 15) и otrzymalїsmy wїadomѡsїѡ, же Jeneraѡ *Quesada*, которї сїе dzїsїa rano, на swoje nїeszczѡsїe, wydalїѡ ze stolicy, zостаѡ zбїты pod *Hortalesa*. Wypadek ten нїе zadzїwїa нас: нїеukontentѡванїе мїеszkańcѡв провинцїи, doszѡ do najwїyższego stopnїa. Nїе pochwalamy tego zabѡystwa. (A.P.S.Z.)